Następny n-r., który ukaże się na zlocie 7 maja, winni nabyć wszyscy

Cena gr. Opłata ryczałtowa.

Nr. 8(12) Kwiecień 1933 r. Rok III.

POWSZECHNIAK

MIESIĘCZNIK DZIATWY SZKÓŁ POWSZECHNYCH ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Na zlot !!

II Zlot delegatów szkół powszechnych Zagłębia Dąbrowskiego odbędzie się 7 maja r. b. w Dąbrowie Górn. (dokładny adres podamy w prasie i na zaproszeniach). Początek o godz. 11-ej. W zlocie tym winien wziąć udział **przynajmniej** jeden delegat z każdej szkoły. W razie zdecydowania się na jednego delegata, prosimy o wyznaczenie go z oddziału szóstego (nie siódmego).

Na program złożą się przemówienia, sprawozdania niektórych z zaproszonych delegatów, część artystyczna, herbatka, dyskusja i postanowienia w sprawach pisemka. Po części artystycznej odbędzie się herbatka, w której wezmą udział wszys y delegaci. Herbatka **bezpłatna**.

Ażeby zmniejszyć koszty przejazdu, proponujemy przyjechać delegatom poszczególnych miejscowości jako wycieczka szkolna, korzystająca z 75% zniżki kolejowej. Wyjazd na zlot **z Sosnowca, z Będzina i ze Strzemieszyc z okolicami** zorganizują p. Stanisław Szpineter, p. T. Remieszkówna i p Cz. Słania, jako opiekunowie filij „Powszechniaka". Prosimy więc w sprawach zlotu zwracać się do wymienionych p.p. Opiekunów.

W niedzielę 7 maja oczekiwać będą delegatów na dworcu w Dąbrowie członkowie Komitetu Redakcyjnego. A więc pamiętajcie: 7 maja!

Szczegółowy program na zaproszeniach. 7 maj będzie ważną datą w rozwoju „Powszechniaka".

14 maja — to **Dzień Sportowy „Powszechniaka"**.

Na boisku miejskiem w Dąbrowie Górniczej odbędą się pokazy gier drużynowych i różnych ćwiczeń gimnastycznych Przewidziane są wielkiej wartości nagrody dla drużyn sportowych. Opiekę nad urządzeniem **Dnia Sportowego** objął p. Leon Stankiewicz, instruktor wych. fiz.

Drużyny sportowe proszone są o zgłaszanie udziału listownie lub osobiście w czwartki i piątki od godz. 16-ej do 17,30. Zgłoszenia nadsyłać można najpóźniej do 7 maja włącznie.

Sprostowanie: Mylnie wydrukowano w poprzednim numerze cenę pisemka: zamiast 20 gr. winno być 10 gr.

Od Administracji.

Przesyłanie listów do „Powszechniaka". Artykułów i rozwiązań nie można przesyłać jako druk za opłatą 5 gr. Opłata wynosi 30 gr. za list zamiejscowy 25—gramowy, a 60 gr. za list 250 gramowy. Niektórzy z czytelników przesyłają rozwiązania i artykuły jako druki, nie wiedząc widocznie o tem, że odbiorca musi za każdy taki list dopłacać 50 gr. Ostatnio odebraliśmy kilka takich listów, nadawców jednak prosimy o zwrot uiszczonej przez nas dopłaty w wys. 50 gr. Na przyszłość listów takich przyjmować nie będziemy.

POWSZECHNIAK

Nr. 8(12) Kwiecień 1933 r. Rok III.

Przed zlotem

Kochane Dzieci!

Zapowiedziany przez redakcję „Tydzień Powszechniaka" wzbudził wśród Was wielkie zainteresowanie. Cieszy mię to bardzo, gdyż tak żywe z Waszej strony zainteresowanie Tygodniem „Powszechniaka" świadczy o wielkiem ukochaniu Waszego pisemka i zrozumieniu jego znaczenia. Miesiąc zaledwie dzieli nas od dnia, w którym zjadą na zlot „powszechniaków" delegaci szkół powszechnych Zagłębia i okolicy.

Siódmego maja zjadą delegaci, jako członkowie wielkiej rodziny „powszechniaków",

— aby radzić wspólnie nad rozwojem ukochanego pisemka, uchwalić postanowienia, któreby zapewniły trwały i pomyślny rozwój „Powszechniaka",

— spotęgować zapał i chęć do pracy, wynieść wiele pięknych i dobrych myśli dla późniejszego wcielenia ich w czyn,

— aby poznać się wzajemnie, zbliżyć i zadzierzgnąć węzły przyjaźni,

Niechaj więc w dniu tym nie braknie przedstawicieli ani jednej szkoły, niechaj wszyscy wezmą naprawdę czynny udział w zjeździe. Nie wszyscy, drodzy Czytelnicy, będziecie mogli wziąć udział w zlocie, bo mała cząstka zaledwie, ale wszyscy złączcie się w dniu 7 maja z uczestnikami zlotu jedną myślą, jednem ukochaniem i pragnieniem, aby zjazd obradował dla pomyślnego rozwoju pisemka, a tem samem dla dobra Waszego.

OPIEKUN.

Wszystkim Prenumeratorom, Czytelnikom i Przyjaciołom naszego pisma składamy życzenia Wesołego Alleluja

Redakcja.

Hej, wiosenka!

W pierwszy dzień wiosny.

Pewnego ranka po przebudzeniu się ujrzałem w pokoju złotą wstęgę słoneczną, wchodzącą przez okno. Na dworze świeciło słońce! Ruszyłem zaraz na podwórze. Cieszyłem się ze słoneczka, z tego, że zima pójdzie już za morza. Wietrzyk chłodny powiewał, gdzieś tam dzwonił zwiastun wiosny, skowronek.

Po śniadaniu ruszyłem do szkoły. W klasie ujrzałem kolegów, siedzących przy oknach. Rozmawiali o tem, że gdy obeschnie boisko szkolne, będziemy grać w piłkę i wyjdziemy na gimnastykę. Jeden tylko Nowak w szalu wełnianym i w swetrze stał koło pieca i wygrzewał się. Niektórzy ciągnęli go za szal — jak kozę na powrózku — do słońca.

Uderzył dzwonek. Zajęliśmy miejsca. Wszedł pan nauczyciel z temi słowy:

— Chłopcy! Wiosna, wiosna!!

Odpowiedziały mu okrzyki radości.

Pauzy i lekcje mijały wesoło. Poszedłem do ogródka ryć ziemię. Ryjąc ziemię, napotykałem na dżdżownice. Biły się o nie kury jak o największe przysmaki. Spulchniwszy ziemię robiłem grządki.

O zachodzie słońca wróciłem do domu, aby odrobić lekcje.

Tak wesoły i słoneczny był dla mnie ten dzień. Dotąd go pamiętam.

Alfred Przybylski
(VII, Nr. 3 w Dąbrowie G.).

Zwiastuny wiosny.

Zła zima już nie włada światem. Oto Wiosna jasnozłota wypędziła gnuśną starowinę zimę. Teraz sama panuje. Och, jak wesoło! Zastukała do bram wiejskich, zajrzała do okienka, ażeby nas pocieszyć, że już przywędrowała Przyniosły nam już wieść o wiośnie ptaki, które przyleciały z ciepłych krajów. One to przywiodły ubraną kwieciem królewnę Wiosnę. Bardzo nam miło i wesoło, że zwiatuny wiosny powróciły do nas. Cieszymy się wszyscy, że miła Wiosna wraz z całym orszakiem ptaków wróciła.

Przybylanka Alfreda
(V, Tuczna Baba.)

Mój piesek Kryzys.

Mam małego pieska. Na imię mu Kryzys. Kryzys bardzo mnie lubi, a ja też o nim pamiętam. Na obiad dostaje ode mnie kawałek mięsa. Zawsze czeka na mnie, kiedy przyjdę ze szkoły. On chciałby ogromnie chodzić zemną do szkoły, ale go brać nie mogę. Pójdę z nim kiedy na spacer na cały dzień.

Janas Antoni
(II-a, Nr. 2 w Dąbr.).

Nasza kapliczka.

W środku naszej wioski, przy rozstaju dróg, stoi kapliczka. Około niej stoją wysokie brzozy ciche i posępne. Zbudowana jest w roku 1867, a więc w parę lat później po powstaniu, które wybuchło w roku 1863. Niektórzy nasi pradziadowie pamiętają jej budowę.

W głębi znajduje się obraz Matki Boskiej, a obok niego inne jeszcze obrazy. W maju odbywa się tam codziennie wieczorem nabożeństwo. Bardzo lubię chodzić na to nanabożeństwo.

Pniakówna Marja
(V, Tuczna Baba.)

Moja pierwsza własna książka.

Moją pierwszą książkę otrzymałem jako nagrodę z redakcji „Powszechniaka" za odgadnięcie nazwy okrętu.

Nosi ona nazwę „Dawni ludzie". Lubię ją dlatego, bo jest wesoła, ładna i dosyć gruba. Ma pięć obrazków i 64 strony. Mam ją jeszcze.

Wielowiejski J.
(IVa, Nr. 3 Dąbr.).

Było to w sierpniu 1932 roku na letnisku. Razu pewnego wstałem raniutko, ubrałem się, zjadlem śniadanie i poszedłem do drugiego pokoiku, aby tam napisać ćwiczenie. Zbliżam się do półki... O dziwo! Leży na niej bardzo piękna książka p.t „Mali zwycięzcy". Zaraz biegnę do mamusi i dziękuję jej za tę książkę.

Bardzo mi się podobała. Już dawno ją czytałem, więc zapomniałem autora. Chciałbym, żeby ten autor żył jeszcze i żeby pisywał bardzo piękne książki.

Tej książki już dawno nie mam, pragnąłbym ją jeszcze raz zobaczyć i przeczytać.

Dudkiewicz W.
(IVa, Nr. 3 w Dąbr.).

Nasze lekcje polskiego.

Zaprowadziliśmy w naszej klasie na lekcjach polskiego pracę w grupach. Obecne lekcje języka polskiego wiele różnią się od dawnych. Klasa dzieli się na kilka grup, którym pan zadaje do opracowania różne zagadnienia w związku z „Panem Tadeuszem“. Każda grupa ma swego przewodnika. W grupie każdy z nas jest czynny, każdy swobodnie się wypowiada i podczas gdy dawniej mógł mówić w danej chwili tylko jeden uczeń, teraz wypowiada się jednocześnie tylu z nas, ile jest grup. Zauważyłem, iż uwaga kolegów na takiej lekcji jest większa. Dużą korzyść osiągają uczniowie słabsi i ci, co to nigdy lekcji nie odrabiają, odpowiadają oni teraz zupełnie dobrze. Z takiego prowadzenia lekcji jesteśmy wszyscy zadowoleni, jak również i pan nauczyciel.

Nowak Szczepan
(VII, Nr. 3 w Dąbrowie).

DZIAŁ SPORTOWY

Pod ogólnem kierownictwem M. Szlęka.

Zawody między szkołą Nr. 2 i 3.

Dnia 28 marca na boisku szkoły Nr. 3 w Dąbrowie Górn. zostały rozegrane zawody w „dwa ognie“ pomiędzy reprezentacją szkoły Nr. 2 a szkołą Nr. 3.

W skład wchodzili:

Szkoła Nr. 2.

Bałdys, Gelbard, Bielec, Drzazgowski, Krawczyk J., Krawczyk M., Złocki i Jabłoński.

Szkoła Nr. 3.

Biernat, Koszowski, Irla, Szymanowski, Winkiel, Piekarski i Adolf.

Zwycięstwo w tej grze pomimo równych szans powodzenia odniosła szkoła Nr. 3 (14 : 10). Gra była prowadzona w ostrem tempie, obie drużyny były dobrze zorganizowane. Po pierwszej przerwie szkoła Nr. 2 „wzięła górę“ mianowicie 5 : 0. To też opuścił nas pierwotny zapał i chęć do dalszej gry. Wszak to się zdarza nawet samym „asom“ sportu. Lecz gdy w czasie przerwy kolega Koszowski przemówił nam do ambicji, otucha i zapał wstąpiły na nowo do naszych serc, — tak, że w krótkim czasie przewyższyliśmy ich o 3 punkty. „Paczka uczniów“ z obu zainteresowanych szkół obserwowała z zajęciem przebieg gry i krzyczała co chwilę: „wybity“! Na szczególną uwagę zasługują: kolega Koszowski, zdobywca 11 punktów, którego ogłoszono „strzelcem“, kolega Piekarski, zdobywca 9 punktów, który zajął drugie miejsce obok „strzelca“, trzeci kolega Irla, który zdobył 5 punktów, oraz czwarty z kolei niezrównany w chwytaniu piłki Adolf. Reszta grała dość dobrze z wyjątkiem kolegi Szymanowskiego, któremu się niezbyt wiodło. Zmęczeni grą i

zakurzeni „jak nieboskie stworzenia" udaliśmy się do domów z wewnętrznem zadowoleniem i radością ze zwycięstwa. Na drugi dzień „mali" z naszej „budy" z ciekawością pytali o wynik gry, a dowiedziawszy się, skakali z radości, krzycząc:

Hura, nasi górą!

Wacław Piekarski
(VI, Nr. 3 w Dąbrowie).

Dzień sportowy „Powszechniaka"

pod łaskawym protektoratem Pana Inspektora Szkolnego w Sosnowcu.

Program Dnia Sport.: 14 — V. 1933. 1. Otwarciezlotu. 2. Przemarsz drużyn (defilada). 3. Rozgrywki drużyn. Gry ruchowe dla oddziałów czwartych i piątych.

Nagrody: Piłki siatkówki, piłki koszykówki i palant. Dyplomy pamiątkowe dla wszystkich drużyn.

Podstawa ocen dla jury sędziowskiej: Karność w grze, forma, estetyka ruchów, liczba uczestników w grach ruchowych, ilość zdobytych punktów. Początek o godz. 14,30. Stadjon miejski przy ul. Konopnickiej w Dąbrowie Górniczej. Kostjumy sportowe nie obowiązują. Drużyny zabierają z sobą piłki.

Bilety wstępu: dla młodzieży szkół powszechnych — 5 gr., dla starszych — 20 gr.

Szczegółowy program i zasady gry prześlemy do wszystkich szkół.

Wszyscy na stadjon 14 maja!

Nasza kronika.

Świetlica szkolna przy Szkole Powszechnej Nr. 8 w Będzinie.

Świetlica została otwarta 1 listopada 1932 r. Zarząd świetlicy składa się z 3 osób: z przewodniczącej, zastępczyni i sekretarki. Oprócz tego są dyżurne w liczbie 20 uczenic, które przychodzą do Świetlicy w oznaczonym dniu. Świetlica czynna jest 4 razy w tygodniu. Rozmieszczona jest w 3 klasach. Są sale: rozrywkowa, czytelnia i do odrabiania lekcyj. Zarząd przeprowadził ankietę wśród uczenic na t. „Co należałoby wprowadzić do Świetlicy". Ankieta została przejrzana i wszelkie życzenia zostały uwzględnione. Na podstawie ankiety został ułożony program przez Zarząd Świetlicy. Program został potem przedstawiony kierownikom Świetlicy p. p. Tenenbaumowej i Rotenberżance.

Dotychczas wyświetlono już kilka filmów, były szare godziny, referaty na tematy:

1. Zachowanie w szkole i poza szkołą.
2. Bądź bezinteresowna.
3. Koleżeńskość.

Oprócz tego odbyły się w Świetlicy 2 akademje „70-ta rocznica powstania styczniowego", 13-ta rocznica zaślubin Polski z morzem

i „Dzień Powszechniaka“. Frekwencja jest jak dotychczas dosyć dobra. Bardzo chętnie przychodzą na godziny bajek i na radjo, które się nastawia wtedy, gdy jest program odpowiedni dla uczenic. Do czytelni Świetlicy abonujemy pisma: „Płomyk“, „Powszechniak“, „Kuźnię Młodych“ i inne. Zarząd Świetlicy prowadzi kronikę, do której każda uczenica wpisuje swoje wrażenia i myśli. W sali zabawowej odbywają się dosyć często zabawy jak również rozrywki międzyklasowe w ping — pong.

Ze zbliżeniem się wiosny Zarząd Świetlicy postanowił urządzić spacery i gry w siatkówkę i we dwa ognie na wolnem powietrzu. Taka jest praca w naszej Świetlicy.

Przewodnicząca:
Blima Półtorakówna
Będzin, dn. 22.III-33 r. (oddz. VII).

Akademja ku czci Marsz. J. Piłsudskiego w Dąbrowie Górn.

18 marca b.r. młodzież obchodziła imieniny Marszałka Piłsudskiego i złożyła hołd Wodzowi i Wskrzesicielowi Państwa Polskiego... W kinie „Wanda“ odbyła się po południu uroczysta akademja. Jeden z panów nauczycieli wygłosił przemówienie o Marsz. Piłsudskim, poczem orkiestra Seminarjum odegrała hymn państwowy, „Legjony to“ i My Pierwsza Brygada“. Na dalszy program złożyły się deklamacje, występy chórów szkół Nr. 1 i 5, obrazek sceniczny p. t. „Jak dzieci martwiły się o list do Dziadusia“, wreszcie popisy orkiestry smyczkowej szkoły Nr. 3 pod kier. p. Imieli.

Występ orkiestry był największą atrakcją akademji. Akademja wywarła na wszystkich silne wrażenie.

Sprawozdanie Komitetu Redakcyjnego „Powszechniaka" przy szkole Nr. 8 w Będzinie.

Dla współpracy z pisemkiem „Powszechniak", wychodzącem w Dąbrowie Górniczej, przy szkole naszej został utworzony Komitet Redakcyjny. Patronką komitetu jest nasza nauczycielka p. Rotenberżanka. Komitet Redakcyjny składa się z 10 uczenic, począwszy od oddz. IV do VII włącznie. Dotychczas odbyło się 5 zebrań i zebranie organizacyjne, na którem zostały podzielone funkcje następująco: 2 redaktorki, administratorka, a reszta 7 uczenic pomaga administracji.

Redaktorki nasze od czasu do czasu chodzą na zebrania do filji „Powszechniaka" w szkole powsz. Nr. 3 w Będzinie. Takich zebrań było już trzy. Praca Komitetu idzie w dwóch kierunkach: rozsprzedaży gazetki i zbierania artykułów w naszej szkole i wysyłanie do Redakcji „Powszechniaka". Rozsprzedaliśmy do marca 500 egzemplarzy i 40 kalendarzyków. Artykułów wysyłamy wiele, bierzemy również udział we wszystkich konkursach „Powszechn aka". Jedno z konkursowych wypracowań R. Erlichmanówny ucz. oddz. VII zostało wyróżnione i nagrodzone. W świetlicy urządziliśmy „Dzień Powszechniaka", na program złożyło się: odczytanie artykułów, wierszy, śpiew i dyskusje na temat: „Jakie korzyści mamy z „Powszechniaka". Ogólnie wszystkim podoba się pisemko i budzi coraz żywsze zainteresowanie.

Omówiona została również sprawa II Zlotu „Powszechniaka", w którym—naturalnie—weźmiemy udział. Tak się przedstawia praca nasza do obecnej chwili.

Przewodnicząca:

Regina Erlichmanówna

Będzin, dn. 22 marca 1933 r. (VII oddz.).

Nasza krucjata.

Naszą krucjatę założył w listopadzie 1932 roku ksiądz Maślankiewicz. Składa się ona z krucjaty chłopców i dziewcząt. W krucjacie chłopców ja jestem prezesem, mój kol. Fisia Czesław — sekretarzem, a kol. Rafał Kubica — skarbnikiem. Wszystkich chłopców w krucjacie jest 25-ciu i nazywają się rycerzami, 10-ciu rycerzy stanowi oddział, którym dowodzi tak zwany porucznik. Co dwa tygodnie mamy zebrania, na których ks. prefekt wygłasza nam pogadankę religijną, potem śpiewamy pieśni, a potem jeszcze 2-ch chłopców wygłasza wierszyk religijny. Hasłem krucjaty jest: Króluj nam, Chryste, zawsze i wszędzie. *M. Kubis*, Świerklany.

Nasza kasa oszczędności.

Nasza szkolna kasa oszczędności została założona 23 lutego 1933 r. Kasjerką jest koleżanka nasza, Białasówna Jadwiga. Niewiele mamy pieniędzy, gdyż nie jest tak dawno założona. Ja mam w kasie oszczędnościowej 10 gr. Składamy pieniądze w poniedziałki i w czwartki. Uskładane pieniądze w kasie przeznaczamy na wycieczkę. Po skończonych lekcjach kasjerka oddaje pieniądze naszej wychowawczyni, p. Marji Pitasowej. Zachęcam Was, czytelnicy, do oszczędzania, bo przecież wiecie, że „oszczędnością i pracą ludzie się bogacą".

Rupalanka Zofja

Tuczna Baba. (V oddz.).

Listy do Redakcji.

Kochana Redakcjo!

Po śmierci mojego tatusia ksiądz wujaszek zabrał mnie do siebie do Sączowa. W Sączowie jest szkoła,do której chodzę jako uczeń IV oddziału. Pewnego razu p. nauczycielka przyniosła nam do klasy „Powszechniaka“, który mi się bardzo spodobał. Gdy wróciłem ze szkoly, prosiłem wujaszka, żeby mi zaprenumerował to pisemko. Wujaszek uśmiechnął się i tak powiedział: „Owszem, zaprenumeruje ci, jeżeli napiszesz do „Powszechniaka“ o założeniu u nas krucjaty.

To też, moja droga Redakcjo, mój drogi „Powszechniaku,“ wydrukujcie mój artykulik!

Kończę ten liścik życzeniem, by Cię wszyscy mój „Powszechniaku“ znali i czytali.

Marjan Kubis
(uczeń IV oddz.—Sączów.
Świerklany, Górny Śląsk.

KOMUNIKAT METEOROLOGICZNY

za miesiąc marzec 1933 r. Stacji Meteorolog. Publ. Szkoły Powsz. Nr. 1 im. A. Mickiewicza w Będzinie.

1. OPADY.

a) suma opadów . . . . 4,4 mm.
b) najwyższa wysokość opadu z 24 godz. z dnia 31 2,5 mm.

2. OBSERWACJA NAD POKRYWĄ ŚNIEŻNĄ.

a) liczba dni z pokrywą śnieżną . . . 3

3. TEMPERATURA.

a) średnia temperatura za m-c . . . . + 7,1° C.
b) Minim. (najniższa temperatura za dany m-c) . — 9° C.
c) Maxim. (najwyższa temperatura za dany m-c) . + 19° C.

4. WIATRY.

a) średnia szybkość wiatrów . . . . . 3 m/s.
b) średni kierunek (południowo-zach.) . . . S.W.

5. CIŚNIENIE

a) średnie ciśnienie atmosferyczne . . . 752.7 mm.
b) najniższe „ „ . . . 737 mm.
c) najwyższe „ „ . . . 762 mm.

6. ZACHMURZENIE.

a) średnie . . . . 4°

Uwagi, dotyczące zjawisk meteorologicznych i stanu pogody za dany miesiąc:

Naogół pogodnie, trochę mroźno. Dniem odwilż, nocą i rankiem lekkie przymrozki; pierwsza dekada przechodzi pod znakiem odwilży i silnych dziennych roztopów. Pozatem pogoda chmurna z małemi przejaśnieniami. Brak opadów. W dekadzie drugiej pogoda zrazu chmurno-mglista, przechodzi następnie w pogodę słoneczną; dniem silne ocieplenie, wiatry słabe, niebo czyste, opadów brak. Dekada trzecia rozpoczyna się pogodą chmurną i wietrzną, temperatura nieco zniżkuje, no ą lekkie przymrozki. Fala zimnych mas powietrza mija, temperatura podnosi się, pogoda słoneczna. W ciągu miesiąca lekkie i przelotne opady deszczowe.

Kierowniczka Stacji:

Suwalanka Honorata kl. VI.

Opiekun Stacji:

Henryk Fajklowicz

TURNIEJ ROZRYWKOWY.

Czy chcesz dostać nagrodę?

9. Łamigłówka sylabowa (2 pkt.) Pierwsze litery dadzą rozwiązanie. Sylaby: na—kusz—ka—gęś—o—lwów—na—on—waj—ta—na—frat—dra—rjum—bie—sy—rug—le—ka—ka—ol—u—e—gro—łyż—elż—no—li—u—kół—ry—mi—a—a—lu—me—et.

Wyrazy: 1. Owoc południowy. 2. Rzeka w Arabji. 3. Dopływ Prypeci. 4. Miasto powiatowe. 5. Naczynie kuchenne. 6. Imię żeńskie. 7. Ptak domowy. 8. Rzeka w Niemczech. 9. Metal. 10. Miasto w Polsce. 11. Chytre zwierzę. 12. Wulkan. 13. Imię męskie. 14. Państwo w Ameryce Poł. 15. Ptak przelotny. 16. Część świata.

Siwecki Józef

(VII, Nr. 6 w Sosnowcu).

10. Łamigłówka geograficzna (2 pkt.). Pierwsze litery 6 wyrazów utworzą nazwisko słynnego wynalazcy.

1) Państwo w Europie.
2) Jezioro w Polsce.
3) Morze w Europie.
4) Jezioro w Ameryce.
5) Rzeka w Ameryce.
6) Zatoka w Europie.

K. Lech

(VII, Nr. 4 Sosnowiec).

11. Sylabówka (2 pkt.). Początkowe litery czytane z dołu do góry utworzą hasłe, aktualne na wiosnę i lato.

a—la—lo—we—ów—wa—fik—no—sła—ra—gja—tor—dła—nak—rak—nja—cy—os—ro—ta—ja—wi—sia—jo—za—nor—ju—me—ko—pa—ar—ko.

Znaczenie wyrazów:

1) Wyspa, 2) Kraj w Azji Mn. 3) Zn. ziemia, 4) Zasłona, 5) Zuch, 6) Zaimek wskazujący, 7) Rzeka w Polsce, 8) Sucha trawa, 9) Drzewo, 10) Alkohol, 11) Państwo w Europie, 12) Przeszkoda, 13) Stolica państwa w Europie, 14) Ocean.

A. Utracki

(Wysoka-Łazy).

12. Arytmograf (3 pkt.).

1	3	24	22	9	5						
2	10	1	12	6	5						
3	12	4	11	13	5	23	18	19	4	11	7
4	22	5	2	5	11	7	12	9			
5	7	12	8	1	5						
6	5	6	5	13	15	2	19	5			
7	13	16	22	7	10	12	25				
8	15	17	13	16	9						
9	17	5	13	12	26	15	6				
10	15	6	12	21	22	5	19				
11	13	15	3	5	1	15	3	16			
12	24										
13	21	12	10	11	14	12	1				
14	5	14	4	2	10	6	19	4	2		

Początkowe litery dadzą rozwiązanie.

1. Przyrząd do łowienia ryb.
2. Imię żeńskie.
3. Imię męskie (uczony).
4. Miasto w Azji zach.
5. Zwierzę afrykańskie.
6. Nauka.
7. Okres czasu.
8. Właściciel składu aptecznego
9. Instrument muzyczny.
10. Przed dwoma dniami.
11. Rodzaj pociągu.
12. Litera.
13. Wynalazca z dziedziny elektryczności.
14. Metal.

Josek Kerner
(Nr. 2 w Będzinie).

13. Żarcik (1 pkt.).

Pod jakim krzakiem śpi zając, gdy deszcz pada. Z.

14. Literówka (4 pkt.).

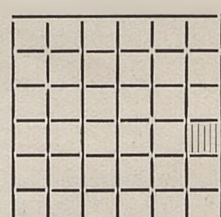
Z liter podanych ułożyć 13 wyrazów, których ostatnie litery utworzą hasło aktualne na 7 maja. Cyfra oznacza liczbę jednakowych liter: 13a, 6 n, 5 z, 5 c, 4 e, 4 b, 3 y, 3 r, 3 l, 3 s, 3 k, 2 u, 2 j, 2 m, 2 i, 2 h, 2 o, 1 d, 1 ó, 1 w, 1 ą, 1 g, 1 p, 1 t.

Znaczenie wyrazów:

1) Dzielnica Warszawy z Łazienkami i Belwederem.
2) Magazyn, rupieciarnia.
3) Ogień święty u pogańskich Litwinów.
4) Przyrząd do rozniecania ognia.
5) Owoc południowy.
6) Zwierzę ssące z rodziny gryzoniów.
7) Kwiaty w zbożu.
8) Krętacz.
9) Wyspa na morzu Śródziemnem.
10) Służy do zatkania ust
11) Wyzyskiwacz.
12) Część izby.
13) Ustępstwo od ceny, kołnierz.

Rolicz (Warszawa)

15. Łamigłówka (1 pkt.).

1. Ptak w nocy śpiewający.
2. Drzewo z pięknemi koralami
3. Półwysep w Ameryce.
4. Człowiek poławiający ryby.
5. Nowy port polski.
6. Część świata.

Początkowe litery dadzą nazwisko sławnego kaznodziei.

Lucyna Lewandowska
(VII w Łazach).

W przyszłym numerze zakończymy Wielki Turniej Rozrywek. Zaznaczamy, iż w Turnieju zwiększa się możliwość otrzymania nagrody, losowanie bowiem odbywa się jak zwykle co miesiąc, niezależnie od losowania końcowego po zakończeniu Turnieju. Specjalne nagrody wylosują uczestnicy, którzy zdobędą w sumie największą liczbę punktów. Można jeszcze nadsyłać rozwiązania z Nr. 7(11). Termin nadsyłania rozwiązań z trzech numerów wraz z majowym upłynie 20 maja.

Z Koła Przyjaciół.

Zawiadamiamy rodziców, iż do Koła mogą należeć osoby, które złożą podpisane przez siebie deklaracje ze zobowiązaniem uiszczania członkowskiej składki miesięcznej w wys. 10 gr. lub rocznej w wys. 1 zł. 20 gr. (zgóry). Deklaracje otrzymać można u członków Zarządu Koła, we wszystkich szkołach powszechnych w Dąbrowie Górniczej oraz w redakcji „Powszechniaka“.

Zarząd Koła Przyjaciół
„Powszechniaka“.

Nowe Koło b. Wychowanków.

Dnia 3 kwietnia odbyło się organizacyjne zebranie Koła b. Wychowanków Szkoły Nr. 3 w Dąbrowie Górniczej. Nowemu Kołu życzymy najpomyślniejszego rozwoju. (Red.).

Podajemy tematy artykułów do następnego n-ru

1. Jak przygotowaliśmy święcone.
2. Na cmentarzu kościelnym ze święconem.
3. W Wielką Sobotę w naszem mieście (w naszej wsi).
4. Jak wyglądał grób Pana Jezusa w naszym kościele.
5. Na nabożeństwie w Wielki Piątek. W Wielką Sobotę. (2 tematy).
6. Z czego wypływa radość świąt Wielkanocnych (zmartwychwstanie Chrystusa, zbawienie ludzkości, wiosna w przyrodzie).
7. Dlaczego raduję się wiosną?
8. Radość drzewa, które oblokło się w świeżą, zieloną sukienkę.
9. Jak rządzi światem piękna królowa Wiosna. Na dworze królowej Wiosny (2 tematy).
10. Jedźmy na wycieczkę! Jak piękną jest polska ziemia!
11. Moja pierwsza (własna) książka. (Skąd ją otrzymałem, tytuł, autor, jak mi się podobała, czy ją jeszcze mam).

Piszcie wszyscy! W liście za 60 groszy można przesłać kilkanaście artykułów. Wśród autorów artykułów na powyższe tematy rozlosujemy nagrody. Za najpiękniejsze a samodzielnie napisane artykuły przeznaczymy nagrody autorskie.

Pisemko to wielka rzecz.

Różne wiadomości.

Ze świata.

* W Lipsku i Dreźnie zabroniono odbycia koncertów Jana Kiepury.

* Państwa Małej Ententy wraz z Polską przeciwstawiają się próbom rewizji granic.

* Zydzi w całym świecie rozpoczęli bojkot gospodarczy Niemiec w odpowiedzi na akcję antysemicką Hitlera.

Jak długo żyją zwierzęta.

* Żółw do 300 lat, szczupak — 200, słoń — 150, papuga — 100, karp i kruk — 80, bocian — 36, orzeł — 30, wół — 25, pies — 20, ropucha — 20, szczygieł 18, kot — 15, kuna — 15, owca — 10, królik 8, wilk — 15, pszczoła (matka roju) — 3, świerszcz i mrówka—1 rok.

* W półn. Kanadzie odkryto złoża rudy radjoaktywnej. Prof. Pochon, młody uczony kanadyjski, uczeń p Curie-Skłodowskiej, kieruje techniką wydobywania radu z rudy.

* Inżynier amerykański Jerzy Douglas wynalazł szklane kule karabinowe. Kule szklane będą znacznie tańsze i bardziej „mordercze“ niż dotychczasowe.

* W styczniu spłonął jeden z największych statków marynarki handlowej Atlantik.

* Węgierski lotnik Bichler zbudował samolot bez skrzydeł. W Niemczech zaś wynaleziono samolot bez śmigi

* Wybuchł znowu i trwa zbrojny zatarg Japonji z Chinami.

* W marcu Japonję nawiedziło trzęsienie ziemi. Ognisko trzęsienia znajdowało się na Oceanie Spokojnym.

* Czechosłowacja, Jugosławja i Rumunja zawarły z sobą przymierze, co wywołało niezadowolenie Niemców

* Niemcy, Węgry i Włochy—według dzienników zagranicznych—zawarły tajny sojusz militarny.

* 31 stycznia zmarł w Londynie znakomity pisarz John Galworthy, laureat zeszłorocznej nagrody Nobla za „Sagę rodu Forsytów".

* W Niemczech wzrasta liczba miast, w których liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń.

Z Polski.

* 29 marca odbyło się ostatnie plenarne posiedzenie Sejmu.

* Senat gdański zakazał obchodu imienin Marsz J. Piłsudskiego.

* Za 10 lat t j. w r. 1943 nastąpi otwarcie międzynarodowej wystawy w Warszawie.

* Wizyty I. Paderewskiego u prez. Roosevelta, odczyty i wywiady, udzielane prasie amerykańskiej, mają duże znaczenie polityczne dla Polski.

* W Pelplinie na Pomorzu pod opieką kurji biskupiej znajduje się Biblja Gutenberga z roku 1452, za którą ofiarowano 1.800.000 zł.

* W styczniu b. r. otrzymał doktorat filozofji na Uniwersytecie Jagiellońskim Turek Abdullach Zihni Jest to pierwszy w Polsce doktór filozofji — Turek.

* Dwaj polscy lotnicy por. Hynek i por Burzyński dokonali w tajemnicy lotu do stratosfery. Startowali pod Jabłonną, a wylądowali pod Piotrkowem. Osiągnęli wysokość 10.000 m.

ULGI KOLEJOWE.

* Od 1 kwietnia począwszy, zaświadczenia szkolne, uprawniające do 50% zniżki kolejowej pozwolą na dokonywanie nieograniczonej ilości przejazdów w dowolnych kierunkach w okresie czasu, na który opiewa zaświadczenie.

Dla zbiorowych wycieczek przysługuje 75%.zniżka. Ulga ta przysługuje już dla 8 osób.

* Rząd polski zgodził się na posiedzeniu Rady Ligi w dniu 14 marca wycofać dodatkowy oddział wojska na Westerplatte.

* Ogólny stan długów państwowych wynosił na 1 stycznia b.r. 4,848,317 tys. zł

* 19 lutego minęło 460 lat od przyjścia na swiat sławnego astronoma polskiego, Mikołaja Kopernika, co „wstrzymał słońce, a wzruszył ziemię“.

* St. Walasiewiczównie przyznano w lutym b. r wielką nagrodę sportową.

* Państwową nagrodę muzyczną w wys. 5 tys zł. przyznano Eug. Morawskiemu.

* W powiecie wołkowyskim pewien gospodarz wykopał cenny zabytek archeologiczny: toporek z żółtego krzemienia, pięknie wygładzony.

Z Zagłębia.

* Prezydent Dąbrowy, dr. Zbigniew Madeyski, opuszcza Zagłębie w związku z otrzymaniem stanowiska naczelnego dyrektora Funduszu Pracy.

* W końcu marca odkryto w Strzemieszycach nowe wykopaliska, kilka grobów i naczynia.

* Rząd zamierza rozpocząć budowę linji kolejowej Bukowno-Szczakowa.

* W nowym gmachu gimnazjalnym w Będzinie zapoczątkowano i umieszczono zbiory muzeum Zagłębia

* W tym roku rozpoczęta będzie budowa kanału Odra—Przemsza—Wisła

Odpowiedzi Redakcji.

Piotrowska (VI„a“, Nr. 5 w Zawierciu) Naturalnie, że umieścilibyśmy, ale już o zimie nawet myśleć nie chcemy, więc nie zamieścimy.

Komitet Red. Szk. Nr. 8 w Będzinie. Widać, że pracujecie, bo i artykuły zawsze przysyłacie i odbieracie znaczną liczbę egzemplarzy. Pomyślcie o zlocie i o TYGODNIU POWSZECHNIAKA od 7—14 maja w Waszej szkole

Federówna Rózia (Va, Nr. 8 w Będzinie). Prosimy o dalsze artykuły (ale nie wiersze!).

Manela Michał (VIa, Nr. 7 Dąbrowa). Prosimy o artykuły z życia szkolnego

Manerówna Hania (Va, Nr. 8 w Będzinie) Szczęście prawdziwe nie zawsze idzie w parze z bogactwem. Człowiek bogaty — często jest wielce nieszczęśliwy. Niech Koleżanka przyśle odrazu więcej artykułów na różne tematy.

Olesiówna Irena (V, Tuczna Baba). Nie zapewniamy, ale może umieścimy, prosimy tylko przysłać kilka artykułów.

Ząbkówna R. i Najmanówna E. (VII, Nr. 8 w Będzinie) ... chęcią wydrukowalibyśmy artykuł na temat: „Jak każda Koleżanka winna pomagać w domu“ lub „Jak winna się już teraz przygotować na dobrą gospodynią“.

Wierzbicki Aleksander. Przez litość! Mniej błędów ortograficznych! Więcej uwagi. Prosimy napisac coś prozą.

Lorens Idzi (V, Nr. 3 Dąbrowa). Łamigłówki należy podawać wraz z rozwiązaniem.

Cuglewski J, Juzaszek J. (Nr. 3 Dąbr) Może umieścimy w następnym numerze.

Kiełbiówna L. (Va, Nr. 1 w Dąbr.). Prosimy o więcej artykulików i łamigłówek, a postaramy się coś umieścić. Bardzo dziękujemy Koleżance za to, że prosi św. Piotra o pogodę na dzień 7 maja.

Bartosik T. (Va, Nr. 2 Dąbrowa), **Goniewicz Z.** (IIa), **Majcherczyk S.**, (IIa). **Wtorek I.** (IIa Nr. 2 w Dąbrowie). Napiszcie jeszcze coś o słoneczku, o zabawach, o radości z wiosny, o waszych braciszkach i siostrzyczkach, o szkole — o czem tylko chcecie.

Roch P. (VIa, Nr 6 w Zawierciu). Za pozdrowienia dziękujemy. Czy Kolega zna wymienione zamki?

Bystrzycki Tadeusz (VI, Nr w Strzemieszycach) Witamy Kolegę jako nowego współpracownika. Prosimy nie żałować papieru i atramentu i przesyłać w jednym liście kilka artykułów. Prędzej będzie można coś wybrać. A więc czekamy.

Pokrętowski Wł. (VI, Nr. 1 w Strzemieszycach). Ponieważ dział rozrywek był już przygotowany do druku, więc nie mogliśmy już ani jednej łamigłówki umieścić. Do następnego numeru

Zygan J. (VII, Nr. 2 w Pekinie-Porąbce). Przy rozwiązaniach należy również podawać wszystkie wyrazy łamigłówki. Niech Kolega dośle całkowite rozwiązanie wraz z artykułami.

Rogoziński J. (IV, Wysoka - Łazy). Słuszne są myśli Kolegi o wojnie. Bo naprawdę: „Pocóż ta wojna nikczemna i zbrojna?“, „Gdy można spokojnie żyć, zasiewać pola i łany i kraj budować kochany“. Prosimy Kolegę—ale to bardzo—o przysłanie kilku artykułów wierszem i prozą. Dobrze?

Kuc A. i Malara M. (VI, Nr. 3 Dąbr.). Prosimy o inne łamigłówki Ta sama odpowiedź dla **Geldbartówny S.** (VI, Nr. 8, Będzin).

Guzik W. (b. ucz. szk Nr. 3 w Dąbrowie). Prosimy o dalsze artykuły. Artykuł przesłany dobry, lecz do pisemka go nie damy.

Tym wszystkim, którzy nadesłali artykuły w ostatnich dniach marca:

Ponieważ numer był już w druku, odłożyliśmy artykuły na później. Wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy przysłali artykuły, bardzo dziękujemy.

Wielu czytelników wyraża życzenie, aby Redakcja wydała w tym roku numer przedwakacyjny o większej liczbie stron. Odpowiadamy, że bez podniesienia ceny n-ru przynajmniej o 5 gr. uczynić tego nie możemy. Ogłaszamy więc **plebiscyt** dla wszystkich komitetów redakcyjnych: Czy rozsprzedadzą tę samą liczbę egzemplarzy numeru czerwcowego o zwiększonej liczbie stron, jeśli cena egz. wyniesie 15 gr. Prosimy o przesyłanie odpowiedzi do 7 maja. W tej sprawie można będzie wypowiedzieć się również na zlocie.

Kto z Kolegów — tylko siódmego oddziału — wziąłby udział w dalszej wycieczce wakacyjnej, organizowanej przez Komitet Redakcyjny „Powszechniaka“?

Warunki: Kilkanaście złotych (do 20-tu), dobre nogi, chęć zwiedzenia kraju, najwcześniejsze zgłoszenia piśmienne lub osobiste w Redakcji w czwartki od godz. 16—17,30.

Prosimy o przysyłanie sprawozdań z działalności komitetów Redakcyjnych. Niektóre będą drukowane, reszta pójdzie do „Teki sprawozdań“! Pożądane są również sprawozdania wszelkich kółek, istniejących w szkołach.

Co omawiacie na zebraniach redakcyjnych?

Filja w Będzinie, Szkoła Nr. 3 przy ul. Promyka. Opiekunką Komitetu filjalnego jest p. T. Remieszkówna.

Filja w Sosnowcu, Szkoła Nr. 6, Wawel 13. Opiekunem Komitetu filjalnego jest p. Stanisław Szpineter.

Filja w Strzemieszycach: Szkoła Nr. 2, Opiekun p. Czesław Słania. (Filja na Strzemieszyce W., Strzemieszyce M., Kazimierz, Pekin, Porąbka, Niemce).

Numer konta P. K. O. 143.770.

Cena numeru 10 gr. Prenumerata roczna 1 zł. (bez przesyłki), 1 zł. 10 gr. z przes.

Adres Redakcji i Administracji: Dąbrowa Górn., Okrzei 41, Szkoła Nr. 3.

Opiekun: Lucjan Balcerowski. Druk. „SZTUKA“ Dąbrowa 3-go Maja 9.